

**STOWARZYSZENIE
FONTES**
Stowarzyszenie Badań Nad Źródłami
i Funkcjami Prawa „FONTES”

WYŻSZA SZKOŁA
HUMANITAS

PRAWA PUBLICZNEGO
PRZEGLĄD

Ogólnopolska konferencja naukowa

PRAWO JAKO NARZĘDZIE OPRESJI

odbywająca się w ramach

**X Zjazdu Stowarzyszenia
Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa FONTES**

11 - 12 września 2021 r.

Wyższa Szkoła Humanitas
Sosnowiec - ul. Jana Kilińskiego 43

Forma realizacji Konferencji hybrydowa (stacjonarno-zdalna)

1. CELE NAUKOWE KONFERENCJI

Celem nadrzędnym konferencji, który wyraża powołane hasło, jest refleksja nad ogólnosiątkowym wzrostem tendencji do demontażu systemu swobód obywatelskich i liberalnego ładu demokratycznego. Sytuacja pandemii SarsCov-2 sprzyja temu zjawisku, które można określić mianem „antyliberalnej kontrrewolucji”. Zwalczanie pandemii i jej skutków stwarza bowiem okazję do wprowadzania regulacji powiększających przewagę Państwa nad obywatelem. Także takich, które nie są *de facto* związane z pandemią, ale są uzasadniane potrzebą jej zwalczania. Problematyka zarysowana powyżej interesuje nas zarówno z punktu widzenia procesu tworzenia prawa, jak i jego stosowania. Proponujemy koncentrację wystąpień uczestników konferencji zwłaszcza na kilku zagadnieniach węzłowych, które prezentują się, jak niżej.

Kryzys liberalnego paradygmatu prawoznawstwa a populistyczny agonizm

Kryzys demoliberalizmu objawia się m.in. podważeniem mitu o apolityczności prawoznawstwa zarówno w zakresie jego metod, podstawowych teorematów, jak i dotychczasowych dokonań. Alternatywą wydaje się agonistyka, czyli dopuszczenie politycznego decydowania o granicach polityczności. Wiąże się z tym rywalizacja o polityczne wpływy nie tylko w organach i instytucjach tradycyjnie pojętej władzy, ale także w prawoznawstwie i Akademii. Podstawowym problemem w tym aspekcie jest kwestia zabezpieczenia granic agonu przed dryfem w kierunku rozwiązań autorytarnych.

Sub colore iuris – woluntaryzm procesów legislacyjnych w okresie pandemii.

Chodzi o – rozumianą w różnych aspektach – legitymizację dewastacji standardów procesu prawotwórczego w demokratycznym państwie prawa. Nie budzi wątpliwości, iż w ostatnim okresie nasila się zjawisko ignorowania zasad, reguł i standardów procesu prawotwórczego pod pretekstem podejmowania działań niezbędnych i „presji czasu”. Niesie to ze sobą określone konsekwencje, nie tylko doraźne, ale i systemowe. W tym kontekście pojawia się pytanie o długofalowe skutki deprecjacji podstawowych wartości przypisywanych prawu – stabilności prawa i pewności prawa.

Działalność sądów w państwie quasi – stanu nadzwyczajnego.

Prawo wykorzystane w umiejętny sposób przez silniejszego umożliwia represjonowanie słabszych. Prawo jest także bardzo przydatnym instrumentem pozwalającym na podejmowanie działań wygodnych z punktu widzenia polityki, może także być źródłem zysku i w praktyce realizować sprzeczne funkcje do tych, które nadano im na etapie stanowienia prawa. Dlatego też właśnie sądy powinny bardzo krytycznie odnosić się do tego typu działań, piętnować je i starać się nadawać prawu taki kierunek, który byłby zgodny z intencją prawodawcy. W tym celu sądy nie mogą odwoływać się tylko i wyłącznie do konkretnych przepisów, muszą poszukiwać wartości. Wartości, które mają charakter uniwersalny, którym hołduje społeczność europejska muszą być postrzegane jako takie, które nie podlegają negocjacji. Nie można ich modyfikować, zmiękczać twierdzić, że ważniejsze są prawa obywatelskie. W tym kontekście przedmiotem refleksji powinno być aplikowanie przez sądy krajowe podstawowych wartości z punktu widzenia Europejczyków zawartych w takich aktach normatywnych jak Europejska Konwencja Praw Człowieka i Podstawowych Wolności czy Karta Praw Podstawowych. Refleksji tej nie można oczywiście podejmować w oderwaniu od działań głównych sądów europejskich: Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Działania tych sądów mają ogromne

znaczenie z punktu widzenia wzmocnienia pozycji jednostek, budowania wspólnoty obywateli a nie wspólnoty państw. Dzięki wysiłkom podejmowanym przez te sądy można dziś mówić o kształtowaniu się europejskiego systemu ochrony praw podstawowych, który jest jedynie uzupełniany przez systemy konstytucyjne poszczególnych państw. Tego rodzaju podejście wydaje się współcześnie niezbędne. Obywatel musi być lepiej chroniony przed własnym państwem, móc dokonywać nowych wyborów, poszerzać swoją przestrzeń życiową i rzucać wyzwanie państwu, gdy to, korzystając ze stworzonych przez siebie przepisów nie chce akceptować jego wyborów. Biorąc to pod uwagę nie można abstrahować od kondycji współczesnego wymiaru sprawiedliwości. W dyskusji poświęconej opresyjności prawa konieczne wydaje się zatem odniesienie do stanu polskiego sądownictwa i prokuratury i podjęcie próby refleksji nad intensywnością oddziaływania władzy wykonawczej na ścieżki kariery i awanse w polskim wymiarze sprawiedliwości.

Prawo a „negatywne” kształtowanie ładu aksjonormatywnego.

Problematyka opresyjności wiąże się nie tylko z prawem, jako narzędziem kontroli społecznej, lecz jest przedmiotem szerokiej refleksji naukowej w naukach społecznych, zwłaszcza w psychologii i socjologii. Ustalenie treści kompletu normatywnego jest niezbędne do dokonania wiarygodnej wykładni prawa, nie będzie zatem możliwe bez ukazania mechanizmów psychicznych, które determinują postawy antyspołeczne i zachowania agresywne względem danych grup społecznych, czy też bez odniesienia się do zakodowanych kulturowo mechanizmów wykluczenia. Oczywiście, mechanizmy te mogą ulec instytucjonalizacji i w ten sposób stać się elementem prawa, będąc reprodukowanymi przez instytucje państwowe.

Modele edukacji prawniczej w państwie quasi – stanu nadzwyczajnego.

W sytuacji permanentnego ataku na akceptowane dotąd, jako fundament państwa, wartości demokratyczne i liberalne, naukowcy i wykładowcy przedmiotów prawnych, zarówno teoretycznoprawnych jak i dogmatycznoprawnych, znajdują się na rozdrożu „między tym jak powinno być, a tym jak jest”. Adekwatna do problemu wydaje się wypowiedź sędziego Holmes’a: „Prawo jest takie, jakimi są prawnicy, a prawo i prawnicy są tacy jakimi czynią ich szkoły prawa”. Powstaje pytanie, czy i jaki model edukacji prawniczej, z określonym podejściem do prawa, jest w stanie poradzić sobie z demontażem systemu demokratycznego i chronionych przezeń praw podmiotowych.

2. KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI

dr hab. **Monika Augustyniak**, prof. KA
dr hab. **Maciej Borski**, prof. WSH
prof. dr hab. **Paweł Chmielnicki**
dr hab. **Bolesław M. Ćwiertniak**, prof. WSH
dr hab. **Jarosław Czerw**, prof. UJK
prof. dr hab. **Piotr Dobosz**
dr hab. **Dorota Fleszer**, prof. WSH
dr hab. **Agata Jurkowska-Gomułka**, prof. WSiZ
dr hab. **Magdalena Gurdek**, prof. WSH
dr hab. **Michał Kaczmarczyk**, prof. WSH
dr hab. **Kalisz Anna**, prof. UP
dr hab. **Michał Kasiński**, prof. UŁ
dr hab. **Anna Konert**, prof. UŁ
dr hab. **Andrzej Korybski**, prof. UMCS
dr hab. **Grzegorz Krawiec**, prof. UP
prof. dr hab. **Piotr Kruszyński**
dr hab. **Marian Liwo**, prof. WSH
prof. dr hab. **Adam Lityński**
dr hab. **Rafał Mańko**
dr hab. **Grzegorz Maroń**, prof. UR
dr hab. **Marek Mączyński**, prof. UJ
dr hab. **Jerzy Paśnik**, prof. AH
dr hab. **Dariusz Rozmus**, prof. WSH
dr hab. **Piotr Ruczkowski**, prof. UJK
prof. dr hab. **Adam Sulikowski**
prof. dr hab. **Halina Zięba-Załucka**
prof. dr hab. **Mariusz Załuck**
dr **Maria Zrałek**, prof. WSH
dr **Ewelina Żelasko – Makowska**, prof. UJD

2. RAMOWY PROGRAM KONFERENCJI

DZIEŃ I

11 września 2021 r.

10.00	Inauguracja konferencji
10.15 – 12.00	Panel główny <i>Kryzys liberalnego paradygmatu prawoznawstwa a populistyczny agonizm</i>
10.15 – 11.30	Wystąpienia prelegentów (ok. 20 min.)
11.30 – 12.00	Dyskusja
12.00 – 12.30	Przerwa
12.30 – 14.00	I Sesja plenarna <i>Sub colore iuris – woluntaryzm procesów legislacyjnych w okresie pandemii</i>
12.30 – 13.30	Wystąpienia prelegentów (ok. 20 min.)
13.30 – 14.00	Dyskusja
14.00 – 15.00	Przerwa
15.00 – 17.30	II Sesja plenarna <i>Działalność sądów w państwie quasi – stanu nadzwyczajnego</i>
15.00 – 17.00	Wystąpienia prelegentów (ok. 20 min.)
17.00 – 17.30	Dyskusja
17.30 – 19.00	Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Badań nad Źróżłami i Funkcjami Prawa
	<ul style="list-style-type: none"> • Wręczenie odznak i dyplomów członkowskich nowym członkom Stowarzyszenia • Zatwierdzenie planu przedsięwzięć Stowarzyszenia i Oddziału Stowarzyszenia w Sosnowcu na następny okres • Rozpatrzenie sprawozdania Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia i Oddziału Stowarzyszenia w Sosnowcu • Rozpatrzenie sprawozdań i informacji z realizowanych projektów badawczych i innych przedsięwzięć • Uchwalenie budżetu • Zmiany w statucie Stowarzyszenia • Ustalenie terminu i miejsca XI Zjazdu Stowarzyszenia Badań nad Źróżłami i Funkcjami Prawa Fontes • Sprawy bieżące.
19.00	Czas wspomnień

DZIEŃ II

12 września 2021 r.

10.00 – 13.30	III Sesja plenarna <i>Prawo a „negatywne” kształtowanie ładu aksjonormatywnego</i>
10.00 – 13.00	Wystąpienia prelegentów (ok. 20 min.)
13.00 – 13.30	Dyskusja
13.30 – 14.30	Przerwa
14.30 – 16.00	IV Sesja plenarna <i>Modele edukacji prawniczej w państwie quasi – stanu nadzwyczajnego</i>
14.30 – 15.30	Wystąpienia prelegentów (ok. 20 min.)
15.30 – 16.00	Dyskusja
16.00 – 16.30	Podsumowanie i zamknięcie obrad
	Pożegnanie uczestników X Zjazdu i Konferencji

Uwaga:

Prosimy o zgłaszanie wystąpień nawiązujących treścią do zagadnień wskazanych w tytułach sesji plenarnych oraz zgodnych z metodą badawczą Stowarzyszenia Badań nad Źróżłami i Funkcjami Prawa.

Do wygłoszenia i publikacji nie będą przyjęte referaty odbiegające od założeń merytorycznych konferencji. Oceny adekwatności zgłoszonych referatów do założeń merytorycznych konferencji dokona Rada Naukowa Stowarzyszenia, na podstawie dołączonych do zgłoszenia abstraktów.

W wypadku dużej liczby zgłoszeń, sesje plenarne zostaną podzielona na panele.

3. PUBLIKACJA

Organizatorzy przewidują opublikowanie referatów przygotowanych przez uczestników konferencji w formie recenzowanej monografii naukowej lub na łamach wybranego czasopisma naukowego. Jednakże szczegóły zostaną przekazane w późniejszym terminie.

Podstawowe wymogi edytorskie dotyczące referatów zgłoszonych do opublikowania:

- objętość – do 20 000 znaków (0,5 ark. wydawniczego),
- edytor tekstu MS Word,
- czcionka Times New Roman nr 12, interlinia 1,5, marginesy 2,5 cm,
- przypisy na dole strony:
  - Książki: Nazwisko, Tytuł, Miejsce i rok wydania, strona.
  - Opracowania w publikacjach zwartych: Nazwisko, Tytuł opracowania, [w:] Nazwisko (red.), Tytuł książki, Miejsce i rok wydania, strona.
  - Artykuły w czasopismach: Nazwisko, Tytuł opracowania, Tytuł czasopisma, rocznik, numer, strona.
  - Inne źródła informacji (orzeczenia, akty prawne, wyniki badań ankietowych, dane statystyczne, itp.): powołujemy w sposób tradycyjnie przyjęty w danej dyscyplinie nauki.

Ilustracje (przyjmujemy tylko czarno-białe), prosimy załączać w postaci umożliwiającej dalsze opracowanie graficzne.

Prosimy o załączanie do tekstu streszczenia (nie dłuższego niż 500 znaków) 3-5 słów kluczowych w języku polskim i angielskim.

4. KALENDARIUM CZYNNOŚCI ZWIĄZANYCH Z KONFERENCJĄ

- Nie później niż do **30 czerwca 2021r.** prosimy o zgłaszanie zamiaru udziału w konferencji na załączonym do niniejszego zaproszenia formularzu, z tematem referatu oraz **założeniami merytorycznymi wystąpienia („abstrakt”, 500-1000 znaków) włącznie**, za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres Sekretarza Zarządu Stowarzyszenia Badań nad Źróżłami i Funkcjami Prawa dr Dobrochny Minich: fontes@stowarzyszeniefontes.pl

UWAGA

NOWY ADRES E-MAIL STOWARZYSZENIA.

Uprzejmie prosimy o nadsyłanie zgłoszeń na ww. adres

- Nie później niż do **20 lipca 2021 r.** Rada Naukowa ogłosi rozstrzygnięcie w przedmiocie kwalifikacji zgłoszonych wystąpień. Brak kwalifikacji wystąpienia nie oznacza odmowy udziału w konferencji, a jedynie ograniczenie go do uczestnictwa biernego.
- Niezwłocznie po upływie w/w terminu organizatorzy zwrócą się o wniesienie opłaty konferencyjnej (szczegóły dot. opłaty zob. niżej), opłatę należy uiścić w terminie do **31 lipca 2021 r.:** **uiszczenie opłaty jest warunkiem koniecznym udziału w konferencji.**
- Wniesiona opłata konferencyjna nie podlega zwrotowi, chyba, że Uczestnik najpóźniej do **dnia 4 września 2021 r.** poinformuje Organizatorów o rezygnacji z udziału w konferencji lub zmianie wcześniej wybranego trybu ze stacjonarnego na zdalny (wówczas zwrotowi podlega różnica opłaty konferencyjnej).
- W dniach **5 - 6 września 2021 r.** zostaną podane:
  - potwierdzenie uiszczenia opłaty konferencyjnej,
  - szczegółowy porządek wystąpień w ramach sesji plenarnych i paneli,
  - inne szczegółowe informacje organizacyjne.
- **10 września 2021 r.** – posiedzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa, Sosnowiec, od godz. 17.00
- **11 - 12 września 2021 r.** – X Zjazd i konferencja wg harmonogramu jw.
- Nie później niż do **31 grudnia 2021 r.** należy przesłać tekst referatu (adres zob. niżej)

5. KONTAKT Z ORGANIZATORAMI

dr Anna Rogacka-Łukasik – Wiceprezes Zarządu

e-mail: arogacka@stowarzyszeniefontes.pl, tel.: 506 496 145

dr Dobrochna Minich – Sekretarz Zarządu,

e-mail: fontes@stowarzyszeniefontes.pl

Korespondencję pisemną prosimy kierować na adres:
Stowarzyszenie Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa Fontes,
ul. Jana Kilińskiego 43, 41-200 Sosnowiec

6. OPŁATA, WARUNKI, ZAKWATEROWANIE

Opłata konferencyjna

Dla Członków Stowarzyszenia Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa Fontes

- 550 zł** Uczestnictwo czynne w trybie stacjonarnym (wygłoszenie referatu/ publikacja referatu po uzyskaniu pozytywnej recenzji, przerwy obiadowe i kawowe podczas dwóch dni konferencji, certyfikat udziału). Opłata nie obejmuje noclegu.
- 400 zł** Uczestnictwo bierne w trybie stacjonarnym (przerwy obiadowe i kawowe podczas dwóch dni konferencji, certyfikat udziału). Opłata nie obejmuje noclegu.
- 300 zł** Uczestnictwo czynne w trybie zdalnym (wygłoszenie referatu/publikacja referatu po uzyskaniu pozytywnej recenzji, certyfikat udziału).
- 100 zł** Uczestnictwo bierne w trybie zdalnym (certyfikat udziału).

Dla pozostałych uczestników

- 650 zł** Uczestnictwo czynne w trybie stacjonarnym (wygłoszenie referatu/ publikacja referatu po uzyskaniu pozytywnej recenzji, przerwy obiadowe i kawowe podczas dwóch dni konferencji, certyfikat udziału). Opłata nie obejmuje noclegu.
- 500 zł** Uczestnictwo bierne w trybie stacjonarnym (przerwy obiadowe i kawowe podczas dwóch dni konferencji, certyfikat udziału). Opłata nie obejmuje noclegu.
- 400 zł** Uczestnictwo czynne w trybie zdalnym (wygłoszenie referatu/publikacja referatu po uzyskaniu pozytywnej recenzji, certyfikat udziału).
- 200 zł** Uczestnictwo bierne w trybie zdalnym (certyfikat udziału).

Dane do przelewu

Nr konta: 87 1600 1462 1860 9288 8000 0001 (Bank BNP Paribas)
Beneficjent: Stowarzyszenie Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa
Tytułem: Konferencja 2021

UWAGA

NOWY RACHUNEK BANKOWY obowiązujący od stycznia 2021r.

W ramach opłaty konferencyjnej organizator oferuje:

- przerwy kawowe na terenie Uczelni,
- przerwy obiadowe na terenie Uczelni,
- certyfikaty,
- pokrycie kosztu publikacji.

W związku z zaistniałym stanem epidemii COVID-19, podczas tegorocznej konferencji nie będą wydawane Uczestnikom materiały konferencyjne (teczki, notatniki, długopisy itp.). Organizatorzy zwracają się uprzejmie z prośbą o korzystanie z własnych przyborów.

Certyfikaty oraz faktury tytułem uczestnictwa w konferencji będą przesyłane w formie elektronicznej na wskazany w formularzu zgłoszeniowym adres e-mail.

7. ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA STOSOWANE W ZWIĄZKU Z ZAPOBIEGANIEM, PRZECIWDZIAŁANIEM I ZWALCZANIEM COVID-19

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo zmiany trybu konferencji na tryb tylko zdalny, jeżeli będzie wymagała tego sytuacja epidemiologiczna. Pomimo zmiany formy konferencji będzie nadal dwudniowa. Zmiana trybu konferencji w całości na tryb zdalny będzie wiązała się ze zwrotem dla Uczestnika, który dokonał opłaty za tryb stacjonarny, różnicy w opłacie konferencyjnej. Zwroty będą dokonywane w terminie do 14 dni, liczonym od drugiego dnia konferencji.

W imieniu Zarządu Stowarzyszenia Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa „FONTES”,

Prezes Zarządu
dr hab. Magdalena Gurdek, prof. WSH